

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS NARIO VILIAUS
SEMEŠKOS IR POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO
KONTROLĖS SKYRIAUS**

**IŠVADA
DĖL VILNIAUS MIESTO MERO ATASKAITŲ, SKELBTŲ REMIGIJAUŠ ŠIMAŠIAUS
PASKYROJE, VERTINIMO**

2019 m. sausio 10 d. Nr. 3-5 (1.12)
Vilnius

Dėl tyrimo pagrindo

1. Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) 2018 m. rugsėjo 10 d. gavo pareiškimą (VRK reg. Nr. 1-1758 (7.9), kuriame remiamasi 2018 m. rugpjūčio 13 d. www.lrytas.lt paskelbta informacija apie galimą Vilniaus miesto mero Remigijaus Šimašiaus 2015 m. ir 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų kampanijų finansavimą. Visuomenės veikėjas Olegas Šurajevus minėtai žiniasklaidos priemonei davė interviu¹, kuriame nurodė 2014 m. bendradarbiavimo su R. Šimašiumi aplinkybes ir sąlygas, rengiantis 2015 m. savivaldybių tarybų rinkimams. Pareiškinge teigiama, kad 2015 m. savivaldybių tarybų rinkimų kampanijos metu „O. Šurajevus aktyviai reiškė savo palaikymą kandidatui R. Šimašiui bei Liberalų sąjūdžiui socialiniuose tinkluose. O. Šurajevus pagamino ne vieną video medžiagą, kurios tikslas buvo diskredituoti konkurentus, konkrečiai Artūrą Zuoką (video medžiaga² nuo 8 min. 20 s.). <...> aptariamasis kompromituojantis video buvo naudojamas 2015 m. vykusios Vilniaus miesto savivaldybės tarybos ir mero rinkiminės kampanijos metu kitam kandidatui šmeižti. Taigi O. Šurajevus galimai neatlygintinai teikė nematerialaus pobūdžio paslaugas kandidatui R. Šimašiui, nors už tokias paslaugas nebuvo atsiskaityta ir jos nebuvo deklaruotos kaip R. Šimašiaus rinkiminės kampanijos išlaidos“. Pareiškinge prašoma įvertinti, ar R. Šimašius nepažeidė <...> įstatymų reikalavimų dėl jam suteiktų O. Šurajevo paslaugų; atlikti tyrimą nustatant, kiek pajamų tiesiogiai ir netiesiogiai gavo O. Šurajevus ar jo atstovaujamos įmonės iš Liberalų sąjūdžio, R. Šimašiaus ar su jais susijusių asmenų; įvertinti, ar R. Šimašius šiuo metu gali finansuoti savo būsimą rinkiminę kampaniją įsigydamas bilietus ir kitas paslaugas iš O. Šurajevo“. Prie pareiškimo pridėta 2018 m. gegužės 22 d. tarp Vilniaus miesto savivaldybės ir MB „Olegas ir storas“ sudaryta viešojo pirkimo sutartis ir susijusi medžiaga.

Dėl teisinio reglamentavimo

2. Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad politinė reklama laikoma *valstybės politiko*,

¹ Nuoroda internete <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2018/08/13/news/paaiskejus-naujoms-detalems-olegas-surajevus-pareiske-as-sukuriau-remigiju-simasiau--7245613/> [žiūrėta 2018-09-28].

² Nuoroda internete <https://tvplay.tv3.lt/akcentas-n-7/akcentas-10075488/> [žiūrėta 2018-09-28].

politinės partijos, politinės partijos nario, politinės kampanijos dalyvio, jų vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp politinių kampanijų skleidžiama informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija.

3. Pagal Įstatymo 16 straipsnio 6 dalies 1 punktą *politine reklama nelaikomi ne politinės kampanijos laikotarpiu skleidžiami įprastinio pobūdžio informaciniai pranešimai apie valstybės politiką, politinių partijų, jų valdymo organų veiklą, išskyrus atvejus, kai tokiais pranešimais yra agituojama per būsimą politinę kampaniją balsuoti valstybės politiko, politinės partijos ar jos nario interesais arba už tokius pranešimus yra atsilyginama ar numatoma atsilyginti.*

Dėl tyrimo aplinkybių nustatymo

4. Susipažinusi su pareiškime pateikta ir viešoje erdvėje paskelbta informacija bei siekdama įgyvendinti Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatyme nustatytas funkcijas ir nustatyti, ar nebuvo pažeisti įstatymų reikalavimai, VRK 2018 m. spalio 1 d. dėl informacijos pateikimo kreipėsi į Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdį (toliau – LRLS) (VRK reg. Nr. 2-915 (7.9) ir MB „Olegas ir storas“ direktorių O. Šurajevą (VRK reg. Nr. 2-916 (7.9)).

4.1. 2018 m. spalio 1 d. gautas O. Šurajevo elektroninis laiškas – atsakymas (VRK reg. Nr. 1-1993 (7.9), kuriame nurodoma, kad O. Šurajevas, duodamas interviu žiniasklaidos priemonei www.lrytas.lt, ironizavo, o „Lrytas“ savo veiksmais bandė sugadinti jo reputaciją ir pateikti vienpusišką nuomonę, todėl tame interviu O. Šurajevas „*perkėlė jų spėjimus ir klausimus į hiperbolizuotą absurdą*“. Atsakydamas į klausimą dėl 2014 m. bendradarbiavimo su LRLS ir (ar) R. Šimašiumi, vadovavimo rinkimų štabui, paslaugų teikimo, O. Šurajevas atsakė, kad „*Liberalų ir Šimašiaus net nepažinojo ir niekada su jais nedirbo, jokiam štabui nevadovavo, ir su politikais nedirba. Dirba tik su institucijomis ir tai daro skaidriai*“. Dėl pareiškime nurodytos Artūrą Zuoką diskredituojančios televizijos laidos „Akcentas“ ištraukos, O. Šurajevas nurodė, kad tai buvo laidos „Akcentas“ dalis. A. Zuokas buvo sutiktas gatvėje, „*tuo metu toks nepatogios komedijos elementas buvo aktualus, turint omeny, kad jis dar buvo ir jėgos pozicijoje (tuo metu buvo meras)*“.

4.2. 2018 m. spalio 4 d. gautas LRLS atsakymas (VRK reg. Nr. 1-2018 (7.9), kuriame LRLS pažymi, kad, nuodugnai patikrinus informaciją ir įvertinus turimus duomenis, „*O. Šurajev ir (ar) MB „Olegas ir storas“ nei LRLS, nei R. Šimašiui nuo 2014 m. neteikė nei mokamų, nei nemokamų paslaugų, taip pat O. Šurajev neprisidėjo prie R. Šimašiaus įvaizdžio formavimo iki jo tapimo Vilniaus miesto meru*“. Patikrinus savarankiško 2015 m. savivaldybės tarybų rinkimų dalyvio LRLS Vilniaus miesto rinkimų apygardoje Nr. 57 kandidatų sąrašo politinės kampanijos finansavimo ataskaitos priedus: Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštį ir Politinės

kampanijos dalyvio ataskaitą dėl politinės reklamos paskleidimo ir jos finansavimo šaltinių³, nenustatyta, kad juose būtų deklaruotos politinės reklamos išlaidos fiziniam asmeniui O. Šurajevui ir (ar) MB „Olegas ir storas“, uždarajai akcinei bendrovei „TELE-3“.

5. Įvertinusi pareiškime pateiktą informaciją dėl Vilniaus miesto savivaldybės vykdytų mažos vertės pirkimų aplinkybių, VRK 2018 m. spalio 1 d. (VRK reg. Nr. 2-919 (7.9) kreipėsi į Viešųjų pirkimų tarnybą, prašydama įvertinti pateiktą informaciją ir pagal kompetenciją priimti sprendimą dėl Vilniaus miesto savivaldybės vykdyto mažos vertės pirkimo ir su MB „Olegas ir storas“ pasirašytos pirkimo sutarties ir jos įgyvendinimo aplinkybių teisėtumo. VRK rašte atkreipė dėmesį į tai, kad pagal „2018 m. gegužės 22 d. viešojo pirkimo sutarties 3 punktą „Teikėjas įsipareigoja paslaugas pradėti teikti nuo apklausos laimėtojo paskelbimo dienos“, nors, viešojo pirkimo pažyma apie laimėtoją parengta dar balandžio 30 d. Nuo šios dienos iki pirkimo sutarties pasirašymo buvo paskelbti du R. Šimašiaus savaitinių ataskaitų vaizdo įrašai. <...> Pagal pirkimo sutarties 10 punktą paslaugų teikėjas PVM sąskaitą faktūrą išrašo už faktiškai suteiktas paslaugas. Atkreiptas dėmesys, kad minėta 2018 m. gegužės 22 d. MB „Olegas ir storas“ PVM sąskaita faktūra (suma iš viso 4 791,60 Eur) išrašyta pirkimo sutarties sudarymo dieną, todėl darytina prielaida, kad sąskaita galimai išrašyta už suteiktas paslaugas iki pirkimo sutarties sudarymo“.

5.1. 2018 m. spalio 12 d. gautas (VRK reg. Nr. 1-2103 (7.9) Viešųjų pirkimų tarnybos 2018 m. spalio 12 d. atsakymas Nr. 4S-1343, kuriame nurodyta, kad pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 95 straipsnio 5 dalį, Viešųjų pirkimų tarnyba nenagrinėja skundų ir pranešimų dėl galimų pirkimų ar pirkimo sutarčių vykdymo pažeidimų. Šiuose skunduose ir pranešimuose pateikta informacija naudojama viešųjų pirkimų analizei, kurios rezultatų pagrindu gali būti pradėtas perkančiosios organizacijos veiklos patikrinimas. Taip pat nurodyta, kad „atsižvelgdama į Pirkimo vertę <...>, Sutarties trukmę bei paslaugų pobūdį, ir įvertinusi Pirkimo rizikingumą, Taryba nusprendė <...> Pirkimo ir Sutarties neatrinkti vertinimui“. Viešųjų pirkimų tarnybos nuomone, „nurodyta situacija <...> turėtų būti sprendžiama Vilniaus miesto savivaldybės taryboje, atsižvelgiant į gero viešojo administravimo principą“.

6. 2018 m. spalio 9 d. gautas (VRK reg. Nr. 1-2032 (7.9) Vilniaus miesto savivaldybės tarybos Antikorupcijos komisijos (toliau – Antikorupcijos komisija) 2018 m. spalio 4 d. prašymas Nr. A51-85816/18(3.3.2.11-T1), kuriame nurodyta, kad „Antikorupcijos komisija 2018 m. rugpjūčio 20 d. nagrinėjo pareiškimą dėl galimai neteisėtos Vilniaus miesto savivaldybės administracijos viešojo pirkimo procedūros vykdymo įsigyjant video medžiagos filmavimo ir kt. paslaugas iš MB „Olegas ir storas“ ir netiesioginio rėmimo įsigyjant kino filmo „Grąžinti nepriklausomybę“ bilietus“. Antikorupcijos komisija prašo VRK „įvertinti merui R. Šimašiui MB

³ Nuoroda internete

https://www.vrk.lt/statiniai/puslapiai/rinkimai/_data/visos_ataskaitos/accounting_22087_faf67a2c8c34173cc4b7a81934dd43b4.pdf [žiūrėta 2018-11-29].

„*Olegas ir storas*“ parengtų video ataskaitų turinį, atsakant, ar nepažeidžiami sąžiningos politikų konkurencijos, demokratijos ir Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų ir kiti įstatymuose įvertinti principai“. Prašyme nurodytos šešių vaizdo reportažų, publikuotų 2018 m. balandžio 16 – birželio 18 dienomis, nuorodos. Prie prašymo pridėtas Antikorupcijos komisijai siūstas pareiškimas, taip pat mero R. Šimašiaus atsakymai į Antikorupcijos komisijos užduotus klausimus. Pastebėtina, kad atsakymus pateikė Vilniaus miesto savivaldybės tarybos ir mero sekretoriato Rinkodaros ir komunikacijos skyrius, kuris nurodė, kad už mero ataskaitos kūrimo paslaugas (4 savaitines mero ataskaitas), suteiktas iki Vilniaus miesto savivaldybės ir MB „Olegas ir storas“ pirkimo sutarties pasirašymo, atlyginta nebuvo, paslaugos suteiktos neatlygintinai.

7. VRK 2018 m. spalio 9 d. posėdyje protokoliniu nutarimu Vilniaus miesto savivaldybės tarybos Antikorupcijos komisijos prašymo nagrinėjimas prijungtas prie jau atliekamo tyrimo, vykdomo 2018 m. rugsėjo 10 d. gauto pareiškimo pagrindu, ir tyrimą pavesta atlikti VRK Politinių partijų ir politinių kampanijų skyriui (toliau – Skyrius). Po Skyriaus vedėjos L. Petronienės spalio 10 d. kreipimosi el. paštu į VRK narius, tyrime dalyvauti sutiko komisijos narys Vilius Semeška, kiti VRK nariai tam neprieštaravo. Taigi tyrimą atliko VRK narys Vilius Semeška, Skyriaus vedėja Lina Petronienė ir vyriausiasis specialistas Vytautas Vilys (toliau – tyrimą atlikę asmenys).

8. Apie tyrimo apimties išplėtimą 2018 m. spalio 11 d. raštu (VRK reg. Nr. 2-937 (7.9) informuotas 2018 m. rugsėjo 10 d. pareiškimo autorius, 2018 m. spalio 15 d. raštu (VRK reg. Nr. 2-947 (7.9) – Antikorupcijos komisija.

9. 2018 m. spalio 11 d. gauta (VRK reg. Nr. 1-2084 (7.9) Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (toliau – VTEK) 2018 m. spalio 11 d. rašto Antikorupcijos komisijai kopija, kurioje nurodyta, kad VTEK, „įvertinusi Antikorupcijos komisijos pranešime nurodytas aplinkybes bei kitą viešai skelbiamą informaciją, <...> nusprendė pradėti tyrimą. VTEK vertins, ar <...> R. Šimašius nepažeidė privačių interesų deklaravimą reglamentuojančių įstatymo II skirsnio nuostatų, taip pat šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 ir 6 punktų nuostatų, įpareigojančių nesinaudoti pareigomis asmeninei naudai gauti ir numatančių draudimą naudotis savivaldybių valdomu turtu ne tarnybinei veiklai, kai galbūt savivaldybės lėšomis sukurtus vaizdo reportažus talpino savo socialinio tinklo paskyroje.“

10. VRK 2018 m. spalio 15 d. dėl informacijos pateikimo raštu kreipėsi į Vilniaus miesto savivaldybės administraciją (VRK reg. Nr. 2-948 (7.9).

10.1. 2018 m. spalio 17 d. gautas Vilniaus miesto savivaldybės Rinkodaros ir komunikacijos skyriaus prašymas pratęsti atsakymo terminą iki lapkričio 12 d. Terminas atsakyti pratęstas iki lapkričio 6 d.

10.2. 2018 m. lapkričio 6 d. gautas (VRK reg. Nr. 1-2239 (7.9) Vilniaus miesto savivaldybės Rinkodaros ir komunikacijos skyriaus 2018 m. lapkričio 5 d. atsakymas Nr. A50-3277/18, kuriame nurodyta:

10.2.1. *„Rinkodaros ir komunikacijos skyrius neadministruoja Tarybos narių paskyrų socialiniuose tinkluose. <...> Mero savaitinės ataskaitos buvo skelbiamos mero iniciatyva jo paties įrašų sraute. Apie mero savaitinių ataskaitų mokamas paslaugas išsami informacija VRK pateikta atskiru mero raštu 2018 10 25“.*

10.2.2. Socialinio interneto tinklo „Facebook“ paskyrą „Vilniaus miesto savivaldybė“ administruoja Rinkodaros ir komunikacijos skyrius, sąskaitas faktūras ir mokėjimo nurodymus atlieka UAB „Idea prima“.

10.2.3. Atsakant į VRK klausimą, *„Kodėl nei „Facebook“ paskyroje „Vilniaus miesto savivaldybė“, nei oficialiame savivaldybės interneto puslapyje www.vilnius.lt nebuvo ir nėra viešinamos savaitinės mero ataskaitos, kurias, turimomis žiniomis, viešųjų pirkimų būdu užsakė ir už kurių parengimą mokėjo savivaldybė?“*, nurodyta, kad *„Vilniaus miesto savivaldybės Rinkodaros ir komunikacijos skyriaus pareiginėse nuostatose nurodyta, kad Skyrius informuoja visuomenę apie savivaldybės ir miesto mero veiklą. Skyrius savo veikloje naudojami įvairiomis informacijos sklaidos priemonėmis, įskaitant ir moderniausias, tokias kaip video dienoraščiai. Dažniausiai šis formatas talpinamas būtent socialiniuose tinkluose. Kaip rekomenduoja soc. tinklų komunikacijos ekspertai, video ataskaitos sklaidai pasirinktas vienas kanalas, turintis didžiausią auditoriją – 49 239, tokiu būdu tikintis didžiausios organinės sklaidos“.*

10.2.4. *„Vilniaus miesto savivaldybės mero ir tarybos narių veiklos ataskaitos viešinamos remiantis Vietos savivaldos įstatymo 20 straipsnio 7 dalimi: Meras reglamento nustatyta tvarka ne rečiau kaip kartą per metus atsiskaito savivaldybės tarybai ir bendruomenei už savo veiklą, taip pat rengia ir pateikia rinkėjams ir savivaldybės bendruomenei savivaldybės veiklos ataskaitą“.*

11. VRK 2018 m. spalio 15 d. dėl informacijos pateikimo raštu kreipėsi į Vilniaus miesto savivaldybės merą R. Šimašių (VRK reg. Nr. 2-949 (7.9)).

11.1. 2018 m. spalio 19 d. gautas Vilniaus miesto savivaldybės mero padėjėjo elektroninis laiškas – prašymas pratęsti atsakymo pateikimo terminą iki spalio 29 d. dėl reikalingos surinkti informacijos apimties. Terminas atsakyti pratęstas.

11.2. 2018 m. spalio 30 d. gautas (VRK reg. Nr. 1-2199 (7.9) Vilniaus miesto savivaldybės mero R. Šimašiaus 2018 m. spalio 25 d. atsakymas Nr. A51-92190/18(3.3.19.2-EM4), kuriame R. Šimašius nurodė:

11.2.1. *„Man priklauso dvi „Facebook“ paskyros „Remigijus Šimašius“, iš kurių vieną, asmeninę paskyrą,⁴ administruoju pats, o kitą (page⁵) – mano patarėjai kartu su Vilniaus miesto*

⁴ Nuoroda internete https://www.facebook.com/remigijus.simasius?ref=br_rs [žiūrėta 2018-11-13].

savivaldybės tarybos ir mero sekretoriato Rinkodaros ir komunikacijos skyriaus specialistais“. Tyrimą atlikę asmenys atkreipė dėmesį į tai, kad informacijoje apie asmeninės paskyros savininką⁶ nurodyta, kad R. Šimašius nuo 2015 m. dirba Vilniaus miesto savivaldybėje, pateikti biografijos faktai, nuoroda į interneto puslapį <http://simasius.lt>. Informacijoje apie „Politiko“ paskyros savininką⁷ nurodyta, kad *„Miesto mero pareiga – išgirsti miestiečių balsą ir padėti įgyvendinti jų svajones. Politinės pažiūros – Liberalas. Vilniaus miesto meras. Buvęs Seimo narys, Teisingumo ministras, Vilniaus m. savivaldybės tarybos narys (dvi kadencijas)“*, taip pat pateikta nuoroda į interneto puslapį <http://simasius.lt> (plačiau apie interneto puslapio turinį – Išvados 19 punkte).

11.2.2. Mero savaitinės ataskaitos buvo skelbiamos asmeninės „Facebook“ paskyros „Remigijus Šimašius“ informacijos sraute paties R. Šimašiaus iniciatyva. Už socialinio interneto tinklo „LinkedIn“ paskyrą „Remigijus Simasius“ atsakingas R. Šimašius ir jo patarėjas, o už paskyrą „Remigijus Šimašius“ interneto puslapyje „Youtube“ – R. Šimašius.

11.2.3. Mero savaitinių ataskaitų atlygintinių paslaugų užsakymu „Politiko“ paskyroje rūpinosi Vilniaus miesto savivaldybės komunikacijos agentūra „Idea prima“. *„Vilniaus miesto savivaldybės ir mero veiklos ataskaitos <...> per pastaruosius keletą metų taip pat skelbtos ir kitomis formomis – pranešimuose www.vilnius.lt, Savivaldybės pranešimuose spaudai, spausdintuose kasmetiniuose leidiniuose vilniečiams, Savivaldybės „Facebook“ paskyroje ir kituose kanaluose“*.

11.2.4. *„Savo asmeninei paskyrai mokamomis paslaugomis nesinaudoju, įrašai joje skelbiami organiškai, nenaudojant mokamų paslaugų“*. Prie atsakymo pridėta „Mokamų paslaugų iš „Idea Prima“ ataskaita“, kurioje nurodyti balandžio–spalio mėnesių atlygintini užsakymai pagal datą, vertę ir skelbimo trukmę. Ataskaitoje nėra nurodyta, kokioje paskyroje bei kokiam interneto puslapyje buvo užsakytos atlygintinos paslaugos.

Dėl mero savaitinių ataskaitų turinio ir susijusios informacijos

12. Tyrimą atlikę asmenys peržiūrėjo aštuonis 2018 m. balandžio 16, 22, 30 d., gegužės 14, 28 d., birželio 18 d., spalio 16, 29 d. Vilniaus mero R. Šimašiaus „Facebook“ „Politiko“⁸ paskyroje paskelbtus vaizdo įrašus – savaitines mero ataskaitas (pažymėtina, kad visi šie įrašai buvo įkelti ir R. Šimašiaus asmeninėje „Facebook“ paskyroje⁹). Jose, išskyrus balandžio 30 d. savaitinę mero

⁵ Nuoroda internete https://www.facebook.com/Remigijus-%C5%A0ima%C5%A1ius-241476215897790/?ref=br_rs [žiūrėta 2018-11-13].

⁶ Nuoroda internete

<https://www.facebook.com/remigijus.simasius/about?l=1246284648%3A100003790304911%3A1543916162§ion=overview> [žiūrėta 2018-12-04].

⁷ Nuoroda internete https://www.facebook.com/pg/Remigijus-%C5%A0ima%C5%A1ius-241476215897790/about/?ref=page_internal [žiūrėta 2018-12-04].

⁸ Nuoroda internete <https://www.facebook.com/Remigijus-%C5%A0ima%C5%A1ius-241476215897790/> [žiūrėta 2018-09-28].

⁹ Nuoroda internete <https://www.facebook.com/remigijus.simasius> [žiūrėta 2018-09-28].

ataskaitą, išskiriamas vienas asmuo, t. y. R. Šimašius, jo asmeniniai pasiekimai gretinami ir lyginami su praėjusios (praėjusių) kadencijos (kadencijų) mero (merų) vykdytais darbais ir darbų mastu, pristatomi planai ir darbai tolesniam miesto vystymui įgyvendinti, savivaldybės tarybos, kai kuriais atvejais mero, pasiekimai tapatinami su savivaldybės įmonių ir įstaigų atliktais darbais:

12.1. 2018 m. balandžio 16 d.¹⁰: „Tokio kiekio asfalto Vilnius nematė nuo neatmenamų laikų“ (4:24), 2018 m. gegužės 14 d.¹¹: „Paskutinis troleibusų atnaujinimas vyko tik du tūkstančiai vienuoliktais metais, nupirkus tik du troleibusus“ (2:52).

12.2. 2018 m. balandžio 22 d.¹²: „Sueina treji metai, kai tapau Vilniaus meru, ačiū už pasitikėjimą“ (0:39); „Į darželius patenka visi vaikai, kadencijos pradžioj trūko net septynių tūkstančių vietų“ (1:00); „Šildymo kaina yra dvidešimt septyniais procentais pigesnė nei prieš trejus metus, o vanduo pigesnis penktadaliu“ (1:20); „Kai paklausiamo vilniečių, kaip miestas tvarkomas, du trečdaliai atsako, kad per dvejus metus miestas tvarkomas žymiai geriau. Tikiuosi ir siekiu, kad taptų trys trečdaliai“ (2:29); „Esame susidėlioję aiškią strategiją ir ateityje bus perkami tik elektriniai autobusai“ (4:44).

12.3. 2018 m. gegužės 28 d.¹³: „Naujajame bendrajame plane pagrindiniai prioritetai yra penki ir trumpai jums juos visus dabar pristatysiu: visų pirma tai miesto plėtra į pietus. Net neįtikėtina, kad taip arti centro esantys Naujininkai ir Rasos yra tarsi už geležinės uždangos, tiksliau, už geležinkelio. Naujininkai dažnam miestiečiui skamba tarsi Baltarusija, nors iš tikrųjų tai yra rajonas, nuo kurio iki Rotušės aikštės daug arčiau negu nuo Konstitucijos prospekto, todėl dirbsime, kad būtent šita kryptis miesto plėtroje būtų pati pagrindinė artimiausiu metu“ (0:59). „Antroji kryptis – tai Vilniaus miegamieji rajonai. <...> Gyvenamuosiuose rajonuose ypatingą dėmesį skirsime viešųjų erdvių apsaugai, apželdinimui ir tvarkymui, taip pat viešajai infrastruktūrai.“ (1:28). „Trečiasis prioritetas tai, be abejo, mūsų istorinis miesto centras.“ (1:55) „Ketvirtas prioritetas – tai žaliasis miesto veidas.“ (2:21) „Deja, dėl ankstesnės neapdairios, neapgalvotos plėtros žalieji plotai buvo sunaikinti, pavyzdžiui Perkūnkiemyje. Mūsų tikslas, kad tie plotai būtų atstatyti“ (2:34) „<...> ilgalaikis tikslas, kad per skverus, parkus ir miškus būtų galima keliauti po visą miestą“ (2:59). „Penktas ir turbūt pats svarbiausias prioritetas tai yra miesto transportas ir susisiekimas. Planuojama visa eilė jungčių, viadukų, tiltų, pėsčiųjų takų, dviračių takų, planuojama taip pat infrastruktūrą bepiločiams automobiliams ir kitus dalykus. Ir apie tai pakalbėsime labai detalai ateityje“ (3:03). „<...> Atidarome naują dviračių taką, kuris yra vilniečių pergalė prieš godumą ir valdininkų neveiklumą“ (4:00).

¹⁰ Nuoroda internete <https://www.facebook.com/241476215897790/videos/1877279285650800/> [žiūrėta 2018-09-28].

¹¹ Nuoroda internete <https://www.facebook.com/241476215897790/videos/1906652749380120/> [žiūrėta 2018-09-28].

¹² Nuoroda internete <https://www.facebook.com/241476215897790/videos/1883683238343738/> [žiūrėta 2018-09-28].

¹³ Nuoroda internete <https://www.facebook.com/241476215897790/videos/1920754224636639/> [žiūrėta 2018-09-28].

12.4. 2018 m. birželio 18 d.¹⁴: „Deja, deja, tačiau savivaldybės pastangos keisti šį rajoną ligi šiol buvo minimalios ir tikrai tenka dėl to prisiimti atsakomybę visoms savivaldybėms ir visiems vadovams, tačiau aš turiu labai aiškią viziją, kaip keisis šis rajonas“ (1:11); „Turiu idėją visą šį stoties rajoną paversti geležinio Vilniaus rajonu“ (2:19); „Akivaizdu, kad toks grandiozinis projektas negali būti įgyvendintas be jūsų pagalbos, todėl kviečiu dalintis įžvalgomis visus, o ypač, jei esate susijusių sričių specialistai ar meniškos sielos žmonės“ (ekrane pasirodo el. pašto adresas remigijus.simasius@vilnius.lt) (2:30); „Tai yra rekordinis nutiestų gatvių kilometrų skaičius“ (rodoma diagrama, kurioje lyginami atnaujintų gatvių skaičių duomenys nuo 2011 m.) (3:05); „2012 m. Vilniuje buvo atnaujinta aštuoniolika kilometrų gatvių (rodoma ta pati diagrama apibrėžiant praėjusios Vilniaus miesto savivaldybės tarybos ir mero kadencijos 2011–2014 m. duomenis), tai yra kiek daugiau negu 1 procentas, kitaip tariant beveik dešimt kartų mažiau negu minimaliai reikia. Dar daugiau, per visą praėjusią savivaldybės kadenciją buvo nutiesta tik aštuoniasdešimt kilometrų gatvių, kai per metus reikia nutiesti šimtą trisdešimt kilometrų. Tie skaičiai manęs visiškai netenkina, todėl skaičius ir gatvių tiesimą auginome kiekvienais metais“ (3:26); „Viskas būtų tvarkoje, jeigu visą laiką miestas būtų tvarkęsis kaip dabar“ (4:43).

12.5. 2018 m. spalio 16 d.¹⁵: „Anksčiau mokyklų aplinkos finansavimas buvo tiesiog juokingas: finansai būdavo skiriami tik dešimčiai mėnesių, o toliau daryk ką nori! Dalis išlaidų, tokių kaip tualetinis popierius, muilas ar rašymo priemonės apskritai nebuvo finansuojamos, todėl nenuostabu, kad rinkliavos klestėjo visur“ (2:13); „Beveik visose mokyklose atlikti mažesni patvarkymai, kurių mokyklos laukė iš tiesų net dešimtmečius“ (3:21); „Kai tapau meru, radau visiškai neskaidrią ir neefektyvią netgi ir registracijos į darželius sistemą. Kai ateidavo dienos x ankstyvas rytas, tėvai, mamos, seneliai ir senelės puldavo registruoti savo vaikus, kol galiausiai sistema užlūždavo, o dienos pabaigoje niekas net nesuprasdavo, kas patenka į darželius, kas ne, ir dažniausiai tai būdavo susiję su pagrįstais korupcijos įtarimais“ (5:16).

12.6. 2018 m. spalio 29 d.¹⁶: „Jeigu ankstesnės savivaldybių valdžios nesugebėjo tokiam muziejui netgi sklypo išskirti, jis būtų galėjęs būti dar didesnis Konstitucijos prospekte, tai mes padarėme viską, kad jis atsirastų čia, Lietuvos kino teatro vietoje – geriausia, kas galėjo įvykti vietoj Lietuvos kino teatro“ (3:05).

13. 2018 m. lapkričio 16 d. elektroniniu paštu mero R. Šimašiaus paprašyta detalizuoti informaciją, už kokią konkrečiai reklamą buvo apmokėta socialiniam interneto tinklui „Facebook“ ir iš kokių lėšų, kadangi ši informacija nenurodyta 2018 m. spalio 25 d. R. Šimašiaus atsakyme. 2018 m. lapkričio 22 d. gautas R. Šimašiaus elektroninis laiškas – atsakymas (VRK reg. Nr. 1-2421 (7.9). Pateikta viešųjų ryšių agentūros „Idea prima“ parengta R. Šimašiaus „Facebook“ „Politiko“

¹⁴ Nuoroda internete <https://www.facebook.com/241476215897790/videos/1945353192176742/> [žiūrėta 2018-09-28].

¹⁵ Nuoroda internete <https://www.facebook.com/241476215897790/posts/2123855100993216> [žiūrėta 2018-11-13].

¹⁶ Nuoroda internete <https://www.facebook.com/241476215897790/posts/2141722409206485> [žiūrėta 2018-11-13].

paskyros reklamų ataskaita už laikotarpį nuo 2018 m. balandžio mėn. iki spalio mėn., kurioje nurodytos išlaidos, skirtos konkrečiam „Facebook“ įrašui atlygintinai viešinti.

13.1. Iš pateiktos reklamos ataskaitos matyti, kad iš 37 už viešinimą apmokėtų įrašų 9 įrašai yra mero savaitinės ataskaitos (balandžio 16, 22, 30 d., gegužės 28 d. (pastaroji atlygintinai viešinta tris kartus iš eilės), birželio 18 d., spalio 16, 30 d.). Pastebėta, kad pateiktoje reklamos ataskaitoje nėra gegužės 14 d. savaitinės mero ataskaitos, todėl darytina išvada, kad ši ataskaita nebuvo papildomai atlygintinai viešinta. Pagal pateiktus duomenis nustatyta, kad iš viso iki spalio 31 d. atlygintinam mero R. Šimašiaus savaitinių ataskaitų viešinimui iš savivaldybės lėšų buvo skirta 410 Eur.

13.2. Atsakyme nurodyta, kad *„visi reklamos pirkimai buvo vykdomi ne tiesiogiai per „Facebook“, o per viešųjų ryšių agentūrą „Idea Prima“, remiantis Vilniaus miesto savivaldybės 2017 m. rugpjūčio 2 d. sudaryta sutartimi su agentūra Nr. A64-117/17(3.10.22-TD2). Su agentūra atsiskaitoma kas mėnesį pagal agentūros pateiktą bendrą sąskaitą už visas paslaugas, įskaitant ir socialinių tinklų (savivaldybės ir mero (politiko) puslapi) rėmimo paslaugą“*. R. Šimašius pakartotinai pažymėjo, kad savo asmeninei „Facebook“ paskyrai reklamos neperka.

13.3. Atsakyme detalizuota, kad R. Šimašius, 2018 m. balandžio 22 d. savaitinėje mero ataskaitoje įvardindamas vilniečių apklausos rezultatus, rėmėsi Vilniaus miesto savivaldybės Rinkodaros ir komunikacijos skyriaus 2018 metais užsakyta ir UAB „Eurointegracijos projektai“ įvykdyta apklausa. Nurodyta apklausos pirkimo kaina – 5 929,00 Eur be PVM.

14. 2018 m. lapkričio 29 d. elektroniniu paštu mero R. Šimašiaus paprašyta detalizuoti informaciją dėl 2018 m. gegužės 28 d. ataskaitos viešinimo tris kartus iš eilės ir paprašyta pateikti 2018 m. balandžio–lapkričio mėn. „Facebook“ atlygintinų paslaugų užsakymo ataskaitų, „Facebook“ išrašytų sąskaitų faktūrų ir mokėjimų nurodymų kopijas. 2018 m. gruodžio 3 d. gautas R. Šimašiaus elektroninis laiškas – atsakymas (VRK reg. Nr. 1-2500 (7.9), kuriame nurodyta:

14.1. 2018 m. gegužės 28 d. ataskaita *„nebuvo pakartotinai viešinama ataskaita, tai buvo skirtingi įrašai. Duomenys ataskaitoje patikslinti“*. Pridėta papildyta 2018 m. balandžio–lapkričio mėn. atlygintinai skelbtos R. Šimašiaus „Facebook“ „Politiko“ paskyros reklamos ataskaita. Peržiūrėjus pakeitimus, nustatyta, kad pakeistos gegužės 28–30 d. ir birželio 1–3 d. atlygintinai viešintų R. Šimašiaus „Politiko“ paskyros įrašų nuorodos. Nustatyta, kad gegužės 28 d. penktoji savaitinė mero ataskaita atlygintinai buvo viešinta ne tris, o tik vieną kartą. Todėl iš pateiktos reklamos ataskaitos matyti, kad iš 46 2018 m. balandžio–lapkričio mėn. laikotarpiu atlygintinai viešintų įrašų 7 įrašai yra mero savaitinės ataskaitos (balandžio 16, 22, 30 d., gegužės 28 d., birželio 18 d., spalio 16, 30 d.). Iš viso iki spalio 31 d. atlygintinam mero R. Šimašiaus savaitinių ataskaitų viešinimui iš savivaldybės lėšų buvo skirta 330 Eur:

Eil. Nr.	Savaitinės mero ataskaitos data	Atlygintino viešinimo laikotarpis (trukmė)	Viešinimo kaina (suma, Eur)
1.	2018 m. balandžio 16 d.	2018 m. balandžio 16–19 d. (3 d.)	40
2.	2018 m. balandžio 22 d.	2018 m. balandžio 22–25 d. (3 d.)	40
3.	2018 m. balandžio 30 d.	2018 m. balandžio 30 – gegužės 2 d. (3 d.)	40
4.	2018 m. gegužės 14 d.	–	–
5.	2018 m. gegužės 28 d.	2018 m. gegužės 28–31 d. (4 d.)	100
8.	2018 m. birželio 18 d.	2018 m. birželio 18–20 d. (3 d.)	40
9.	2018 m. spalio 16 d.	2018 m. spalio 16–17 d. (2 d.)	30
10.	2018 m. spalio 29 d.	2018 m. spalio 30–31 d. (2 d.)	40
Iš viso			330

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad gegužės 28 d. savaitinė ataskaita buvo atlygintinai publikuojama viena dviem dienomis ilgiau negu kitos ataskaitos (4 dienas) ir už šį publikavimą sumokėta apie 2,5 karto daugiau negu įprastai (100 Eur).

14.2. Dėl 2018 m. balandžio–lapkričio mėn. „Facebook“ atlygintinų paslaugų užsakymo ataskaitų, „Facebook“ išrašytų sąskaitų faktūrų ir mokėjimų nurodymų kopijų pateikimo R. Šimašius kreipėsi į UAB „Idea prima“ ir gavo atsakymą: *„Facebook“ suformuotų ataskaitų bei „Invoices“ pateikti negalime, todėl, kad visų agentūros klientų „Facebook“ reklama yra administruojama per vieną IDEA PRIMA reklamos paskyrą. Sąskaitas gauname už visų klientų tam tikro mėnesio išlaidas. Pateikdami tam tikrų mėnesių „Invoices“ pažeistume savo kitų klientų konfidencialumą. Kiekvienos reklamos rodikliai (ataskaitos) pateikiamos atsiųstoje ataskaitoje. Joje matomi visi rodikliai“.*

15. Aštuonios savaitinės mero ataskaitos nuo 2018 m. balandžio 16 d. iki spalio 29 d. buvo skelbtos R. Šimašiaus asmeninėje bei „Politiko“ „Facebook“ paskyroje, Vilniaus miesto savivaldybės interneto puslapyje www.vilnius.lt nebuvo skelbta nė viena ataskaita, Vilniaus miesto savivaldybės oficialioje „Facebook“ paskyroje skelbta tik viena spalio 16 d. ataskaita¹⁷.

15.1. Tai patvirtinta ir 2018 m. gruodžio 17 d. Antikorupcijos komisijos pirmininko Kęstučio Nėniaus elektroniniu laišku (VRK reg. Nr. 1-2693 (7.9) atsiųstoje 2018 m. lapkričio 28 d. Vilniaus miesto savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos patikrinimo ataskaitoje Nr. R-05-10 „Viešųjų pirkimų procedūrų vertinimas“, kurios 4 punkte (3–4 psl.) nurodyta: *„MB „Olegas ir storas“ parengta video medžiaga, kurioje buvo teikiamos Savivaldybės mero veiklos bei savaitės veiklos ataskaitos, buvo prieinama visuomenei Mero kaip politiko Facebook puslapyje, bet ši video medžiaga nebuvo patalpinta Savivaldybės interneto svetainėje ir Savivaldybės Facebook puslapyje.“*

¹⁷ Nuoroda internete <https://www.facebook.com/vilnius.lt/videos/2316727435035711/> [žiūrėta 2018-09-28].

Informacijos ar ataskaitų viešinimo kituose nei Savivaldybės interneto svetainė viešinimo kanaluose tvarka ar taisyklės nėra reglamentuotos“.

15.1.1. Šios ataskaitos dalies „*Pagrindiniai patikrinimo rezultatai*“ 2 punkte nustatyta: „*Viešojo pirkimo būdu su MB „Olegas ir storas“ sudarytoje 2018 m. gegužės 22 d. video medžiagos rengimo sutartyje dėl Savivaldybės mero veiklos ataskaitų viešinimo nenurodytas reikalavimas parengtą video medžiagą žymėti specialiąja žyma; parengta ir pavišinta video medžiaga nebuvo pažymėta specialiąja žyma („Medžiaga parengta pagal (užsakovo pavadinimas) užsakymą. Turinys apmokėtas“ – Tyrimą atlikusių asmenų pastaba), tai neatitinka Savivaldybės tarybos 2017 m. rugsėjo 25 d. sprendimo Nr. 1-1132 1 punkto nuostatų“.*

15.1.2. Patikrinimo ataskaitoje nurodyta tyrimą atlikusiems asmenims iki rašto gavimo nežinoma informacija, kad 2018 m. gegužės 22 d. buvo pasirašytas paslaugų perdavimo–priėmimo aktas, kuriame nurodyta, kad paslaugų teikėjas parengė iš viso 4 vaizdo įrašus, iš kurių vieno kaina – 1 197,90 Eur (su PVM.) Taigi, Patikrinimo ataskaitoje patvirtinta, kad 2018 m. gegužės 22 d. MB „Olegas ir storas“ išrašyta ir 2018 m. birželio 15 d. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos apmokėta sąskaita faktūra pateikta už 4 iki tol sukurtus vaizdo įrašus – savaitines mero ataskaitas. Pastebėtina, kad paslaugų perdavimo–priėmimo aktas, kuriame nurodytas 4 vaizdo įrašų sukūrimas, pasirašytas sutarties sudarymo dieną.

15.2. Remiantis viešai paskelbtomis tarp Vilniaus miesto savivaldybės ir MB „Olegas ir storas“ 2018 m. gegužės 22 d. sudarytos sutarties Nr. A64-130/18(3.10.22-TD2) sąlygomis, viešojo pirkimo dėl mero R. Šimašiaus savaitinių ataskaitų kūrimo vertė buvo 9 583,20 Eur (su PVM). Sutarties priede nurodytas sutarties sudarymo laikotarpis – 6 mėnesiai.

16. Pastebėta, kad 2018 m. spalio 25 d. atsakyme VRK R. Šimašius nurodė, kad „Facebook“ „Politiko“ paskyrą „*administruoja mero patarėjai kartu su Vilniaus miesto savivaldybės tarybos ir mero sekretoriato Rinkodaros ir komunikacijos skyriaus specialistais*“. Atsakyme nebuvo nurodyta, kad su šia paskyra būtų susiję kokie nors juridiniai asmenys, pavyzdžiui, UAB „Idea prima“. 2018 m. gruodžio 6 d. elektroniniu paštu buvo kreiptasi į R. Šimašių dėl papildomos informacijos, siekiant išsiaiškinti, kokiems konkrečiai asmenims ir (ar) „Facebook“ vartotojams yra suteiktos Remigijaus Šimašiaus „Politiko“ reklamos paskyros administratoriaus („Advert Account Admin“) ir (ar) valdytojo („Advert Account Advertiser“) teisės („Account Roles“) bei paprašyta pateikti R. Šimašiaus minėtos 2017 m. rugpjūčio 2 d. tarp Vilniaus miesto savivaldybės ir UAB „Idea prima“ sudarytos sutarties Nr. A64-117/17(3.10.22-TD2) su priedais (jei jų yra) kopiją. 2018 m. gruodžio 12 d. gautas R. Šimašiaus elektroninis laiškas – atsakymas (VRK reg. Nr. 1-2671 (7.9), kuriame nurodyta:

16.1. „*Paskyros administravimas ir mokamos reklamos užsakymas yra skirtingos funkcijos, kurias mano paskyroje („Page“) atlieka skirtingi žmonės. <...> paskyrą administruoja*

mano patarėjai kartu su Rinkodaros ir komunikacijos skyriaus specialistais, tuo tarpu reklamos užsakymais paskyrai rūpinasi savivaldybės komunikacijos agentūros „Idea Prima“ darbuotojai“.

16.2. Pridėta 2017 m. rugpjūčio 2 d. viešųjų paslaugų sutarties Nr. A64-117/17(3.10.22-TD2) tarp Vilniaus miesto savivaldybės ir UAB „Idea prima“ ir jos priedo Nr. 1 kopijos.

16.2.1. Nurodytas sutarties tarp Vilniaus miesto savivaldybės ir UAB „Idea prima“ sudarytos sutarties Nr. A64-117/17(3.10.22-TD2) dalykas yra *„teikti Vilniaus miesto savivaldybės viešinimo paslaugas. Sutarties objektą sudaro Komunikacijos strategijos (2017-2019 m.) sukūrimo, komunikacijos plano (2017-2019 m.) sukūrimo bei komunikacijos strategijos ir plano įgyvendinimo (ryšių su visuomene) paslaugos“*. Numatyta kaina / įkainis už *„Komunikacijos strategijos ir plano įgyvendinimą (ryšius su visuomene)“* – 4 470,95 Eur su PVM. Sutarties 4.2 papunktyje numatyta, kad *„už Komunikacijos strategijos ir plano įgyvendinimą (ryšius su visuomene) atsiskaitoma už tinkamai suteiktas Paslaugas mokant Teikėjo pasiūlytą mėnesio įkainį pagal (PVM) sąskaitas faktūras, pateiktas kas mėnesį iki einamojo mėnesio 10 dienos“*. 30 punkte nurodyta, kad *„Sutartis sudaroma 24 (dvidešimt keturių) mėnesių laikotarpiui nuo Sutarties įsigaliojimo dienos“*. Sutarties 1 priedo *„Vilniaus miesto savivaldybės viešinimo paslaugų prikimo techninės specifikacijos“* 2 dalies 3 punkte nurodytas *„Ryšių su visuomene paslaugų tikslas – įgyvendinti komunikacijos strategijoje numatytus tikslus ir uždavinius, formuoti palankų įvaizdį viešojoje erdvėje, viešinti informaciją apie perkančiosios organizacijos veiklą, įgyvendinti komunikacijos strategijoje ir veiksmų plane numatytas priemones“*; 5 dalyje apibrėžta, kad *„Komunikacijos strategija ir detalus komunikacijos planas turi būti parengti ir suderinti su perkančiąja organizacija per 1 (vieną) mėnesį nuo sutarties su perkančiąja organizacija įsigaliojimo“*; 7 dalies 2 punkto *„Ryšių su visuomene ir komunikacijos paslaugos“* 2.7 papunktyje numatyta: *„komunikacija socialinėje žiniasklaidoje (facebook, Google adword, Log in, Twitter ir kitos socialinės žiniasklaidos priemonės)“*; 7 dalies 3 punkto (*„Paslaugų tiekėjas pasiūlyme parengia Komunikacijos veiksmų planą, į kurį įtraukia įvairias paslaugų teikėjo požiūriu, efektyvias rinkodaros bei ryšių su visuomene priemones Komunikacijos strategijoje iškeltiems tikslams ir uždaviniams pasiekti“*) 3.3 papunktyje nurodyta: *„Komunikaciją socialiniuose tinkluose (komunikacijos socialiniuose tinkluose strategijos, veiksmų plano sudarymą, reklamos (sponsored) įsigijimą ar pan.)“*.

17. Atsižvelgiant į R. Šimašiaus atsakymą dėl „Facebook“ „Politiko“ paskyros administravimo ir teisių užsakyti atlygintinas paslaugas (žr. Išvados 16.1 papunktį), 2018 m. gruodžio 17 d. elektroniniu paštu buvo kreiptasi į UAB „Idea prima“, siekiant išsiaiškinti, kokiems, be UAB „Idea prima“, asmenims ir (ar) „Facebook“ vartotojams yra suteiktos R. Šimašiaus „Politiko“ reklamos paskyros administratoriaus („Advert Account Admin“) ir (ar) valdytojo („Advert Account Advertiser“) teisės („Account Roles“). 2018 m. gruodžio 17 d. gautas UAB „Idea prima“ elektroninis laiškas – atsakymas (VRK reg. Nr. 1-2692 (7.9), kuriame nurodyta:

17.1. *„Remigijaus Šimašiaus politiko reklamos paskyros administratoriaus ar valdytojo teisės yra suteiktos prie projekto dirbantiems agentūros darbuotojams ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos darbuotojams“.* Pastebėtina, kad šis patikslinimas nesutampa su R. Šimašiaus atsakymu, kad „Politiko“ paskyrą administruoja jo patarėjai kartu su Rinkodaros ir komunikacijos skyriaus specialistais, o reklamos užsakymais paskyrai rūpinasi komunikacijos agentūros „Idea Prima“ darbuotojai (žr. Išvados 16.1 papunktį), nenurodant savivaldybės administracijos darbuotojų.

18. Dalis mero ataskaitų turiniu yra panašios į R. Šimašiaus pristatytas idėjas, paskelbiant apie R. Šimašiaus komandos „Už Vilnių, kuriuo didžiuojamės!“ dalyvavimą rinkimuose.

18.1. 2018 m. spalio 15 d. (pirmadienį), 6.08 val., interneto naujienų puslapyje www.delfi.lt paskelbtas BNS pranešimas „Šimašius žada pristatyti ambicingą užmojį“¹⁸, kuriame teigiama, kad R. Šimašius Lukiškių aikštėje pristatys savo ketinimus, ir cituojamas pats R. Šimašius: *„Pristatysiu savo sprendimą antrą kartą kandidatuoti į Vilniaus mero postą, pasirinktą formą pergalei pasiekti bei dvylika ambicijų Vilniui, kurių įgyvendinimas, tikiu, iš esmės pakeis sostinės veidą“.*

18.2. Tą pačią dieną 15.07 val. socialinio interneto tinklo „Facebook“ Remigijaus Šimašiaus „Politiko“ paskyroje buvo paskelbtas R. Šimašiaus ir jo komandos nuotrauka iliustruotas įrašas¹⁹, kuriame nurodyta: *„Per pirmus metus pastatę Vilnių ant tvirtų finansinių kojų, su komanda ėmėmės dešimtmečiais nespręstų Vilniaus problemų. Dabar turime dar didesnių planų – 12 ambicijų Vilniui, kurias paversime realiais darbais ir mūsų miestas pasikeis negrįžtamai. Nei partija, nei komitetas negali būti tikslu savaime. Mano ir, tikiuosi, bet kurio politiko tikslas – įgyvendinti pokyčius. Tam man reikia stiprios ir labai plačios komandos. <...> Šiandien viešai pristaciau komandą, tikslus ir ambicijas. Kviečiu susipažinti su mano darbų vizija miestui – 12 ambicijų keturiose srityse, kurios per kelerius metus virs realybe. Trumpai pristatau 12 ambicijų Vilniui – plačiau apie šias idėjas galite paskaityti www.simasius.lt“.* Išvardytas „12 ambicijų Vilniui“ sudaro 4 dalys: „Švietimas“, „Geležinis Vilnius“, „Gyvenamieji rajonai“ ir „Judėjimas“ bei po 3 ambicijas kiekvienoje iš jų.

18.2.1. VRK vykdomos nuolatinės viešosios informacijos stebėsenos metu buvo užfiksuota, kad 2018 m. spalio 16 d. R. Šimašiaus „Facebook“ „Politiko“ paskyroje minėtas įrašas buvo atlygintinai viešintas kaip reklama Vilniuje gyvenantiems, vyresniems kaip 18 metų „Facebook“ vartotojams. Šios atlygintinos reklamos „Politiko“ paskyroje faktas nebuvo nurodytas gruodžio 3 d. R. Šimašiaus siųstoje „Idea Prima“ parengtoje „Politiko“ paskyros reklamų ataskaitoje už laikotarpį nuo 2018 m. balandžio mėn. iki lapkričio mėn. Darytina išvada, kad VRK nebuvo pateiktas visų

¹⁸ Nuoroda internete <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/simasius-zada-pristatyti-ambicinga-uzmoji.d?id=79312143>, žiūrėta 2018-11-29

¹⁹ Nuoroda internete

<https://www.facebook.com/241476215897790/photos/a.385095154869228/2122810177764375/?type=3&theater> [žiūrėta 2018-11-29].

apmokėtų „Facebook“ „Politiko“ paskyros įrašų sąrašas. Įvertinus šią aplinkybę, 2018 m. lapkričio 29 d. elektroniniu paštu mero R. Šimašiaus paprašyta detalizuoti informaciją. 2018 m. gruodžio 3 d. gautas R. Šimašiaus atsakymas (VRK reg. Nr. 1-2500 (7.9):

18.2.1.1. R. Šimašius patvirtino, kad nei jis asmeniškai, nei jo komandos nariai nedavė pavedimo užsakyti „Facebook“ reklamos minėtam 2018 m. spalio 15 d. įrašui (žr. Išvados 18.2 papunktį). Be to, nurodė, kad UAB „Idea prima“ savo ataskaitose taip pat nemato, kad šis įrašas būtų skleistas atlygintinai.

18.2.2. Atsižvelgiant į R. Šimašiaus atsakymą dėl 2018 m. spalio 15 d. įrašo atlygintino viešinimo, 2018 m. gruodžio 17 d. elektroniniu paštu buvo kreiptasi į UAB „Idea prima“, siekiant išsiaiškinti, ar įmonei žinoma, kas užsakė minėto 2018 m. spalio 15 d. R. Šimašiaus „Facebook“ „Politiko“ paskyros įrašo atlygintiną skleidimą ir, jei tai atliko įmonė, prašant nurodyti, kieno iniciatyva ši paslauga buvo užsakyta 2018 m. spalio 15 d. įrašui bei kokiam laikotarpiui ir už kokią kainą ji buvo suteikta. 2018 m. gruodžio 17 d. gautas UAB „Idea prima“ elektroninis laiškas – atsakymas (VRK reg. Nr. 1-2692 (7.9), kuriame nurodyta, kad „Agentūra „Idea Prima“ *minimam Remigijaus Šimašiaus politiko paskyros įrašui reklamos užsakiusi nebuvo*“.

19. Remigijaus Šimašiaus „Facebook“ asmeninėje bei „Politiko“ paskyrose skelbiama nuoroda į jo asmeninį tinklapį „www.simasius.lt“.

19.1. 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos metu patikrinus šiame tinklapyje skelbiamą informaciją, nustatyta, kad tinklapyje „www.simasius.lt“ skelbiama visuomeninio rinkimų komiteto „R. Šimašiaus komanda „Už Vilnių, kuriuo didžiuojamės!“ ir šio komiteto kandidatu į merus keliamo R. Šimašiaus politinė reklama bei informacija apie šio komiteto ir R. Šimašiaus dalyvavimą rinkimuose, pavyzdžiui, skiltyje „Prisidėk“ pateikiama informacija, kaip prisijungti prie komandos, prisidėti idėjomis ir finansiškai (nurodyta, kaip galima aukoti R. Šimašiaus ir visuomeninio rinkimų komiteto politinėms kampanijoms).

19.2. Šio tinklapio skiltyje „Vilniaus ambicija“ skelbiamos Išvados 18.2 papunktyje nurodytos „12 ambicijų“, dalis kurių dalis tiesiogiai susijusios su mero savaitinių ataskaitų turiniu:

19.2.1. Ambicijų dalis „Švietimas. Geriausias švietimas regione padės auginti laisvų ir atsakingų, geriausiai ateičiai pasiruošusių kūrėjų kartą“, kurioje kalbama apie mokyklų atnaujinimą ir finansavimą, susijusi su spalio 16 d. savaitine ataskaita (žr. Išvados 12.5 papunktį);

19.2.2. Ambicijų dalis „Geležinis Vilnius. Atgimęs stoties rajonas virsta „Geležiniu Vilniumi“ susijusi su gegužės 28 d. (žr. Išvados 12.3 papunktį), birželio 18 d. (žr. Išvados 12.4 papunktį) savaitinėmis ataskaitomis;

19.2.3. Ambicijų dalis „Gyvenamieji rajonai. Apsnūdę miegamieji rajonai virs aktyviais gyvenamaisiais rajonais“, kurioje kalbama apie visų rajonų aplinkos atnaujinimą, susijusi su gegužės 28 d. (žr. Išvados 12.3 papunktį) savaitine ataskaita;

19.2.4. Ambicijų dalis „Judėjimas. Vilniuje bus patogiu ir malonu judėti visais būdais ir priemonėmis“, kurioje kalbama apie gatves (pvz., 100 km naujos gatvių dangos per metus), šaligatvius, takus, jų klojimą, rengimą, atnaujinimą, susijusi su gegužės 14 d. (žr. Išvados 12.1 papunktį) ir gegužės 28 d. (žr. Išvados 12.3 papunktį), birželio 18 d. (žr. Išvados 12.4 papunktį) savaitinėmis mero ataskaitomis.

20. 2018 m. lapkričio 14 d. R. Šimašius buvo registruotas savarankišku politinės kampanijos dalyviu 2019 m. savivaldybių tarybų ir merų rinkimuose į Vilniaus miesto savivaldybę. Teikime (prašyme) dėl įregistravimo savarankišku politinės kampanijos dalyviu R. Šimašius nurodė, kad turėjo politinės kampanijos išlaidų iki politinės kampanijos pradžios (2018 m. lapkričio 7 d.).

20.1. 2018 m. gruodžio 17 d. elektroniniu laišku buvo kreiptasi į R. Šimašiaus politinės kampanijos išdininkę, prašant pateikti savarankišku politinės kampanijos dalyvių: visuomeninio rinkimų komiteto „R. Šimašiaus komanda „Už Vilnių, kuriuo didžiuojamės!“ ir visuomeninio rinkimų komiteto „R. Šimašiaus komanda „Už Vilnių, kuriuo didžiuojamės!“ Vilniaus miesto rinkimų apygardoje Nr. 57 kandidato Remigijaus Šimašiaus iki politinės kampanijos pradžios patirtas išlaidas pagrindžiančius ir jų apmokėjimą (jei yra) įrodančius dokumentus bei prašant šias išlaidas deklaruoti VRK informacinėje sistemoje.

20.2. 2018 m. gruodžio 18 d. gautas R. Šimašiaus išdininkės elektroninis laiškas – atsakymas (VRK reg. Nr. 1-2750 (7.9), kuriame nurodytos iki politinės kampanijos pradžios patirtos visuomeninio rinkimų komiteto „R. Šimašiaus komanda „Už Vilnių, kuriuo didžiuojamės!“ 151,25 Eur išlaidos už renginio organizavimą pagal 2018 m. spalio 30 d. sąskaitą faktūrą ir kandidato į merus, Remigijaus Šimašiaus, 1 000 Eur išlaidos už interneto puslapio www.uzvilniu.lt sukūrimą pagal 2018 m. spalio 26 d. sąskaitą faktūrą. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad paspaudus interneto puslapio nuorodą www.uzvilniu.lt yra nukreipiama į R. Šimašiaus jau seniau sukurtą asmeninį interneto puslapį www.simasius.lt.

20.3. Nebuvo nurodytos jokios su atlygintinų pranešimų skleidimu socialiniame interneto tinkle „Facebook“ susijusios išlaidos.

21. Vykdamas nuolatinę viešosios informacijos šaltinių stebėseną, papildomai nustatyta:

21.1. 2018 m. gruodžio 28, 31 d. ir 2019 m. sausio 3 d. R. Šimašiaus „Facebook“ „Politiko“ paskyroje buvo atlygintinai viešintas įrašas²⁰, skirtas Lietuvoje gyvenantiems, vyresniems kaip 18 metų „Facebook“ vartotojams, savo turiniu atitinkantis 2018 m. gruodžio 27 d. visuomeninio rinkimų komiteto „Už Vilnių, kuriuo didžiuojamės!“ „Facebook“ paskyroje atlygintinai viešintą įrašą, skirtą „Facebook“ vartotojams, pamėgusiems kitą socialinio tinklo paskyrą, tai yra visuomeninio rinkimų komiteto kandidato R. Šimašiaus „Politiko“ paskyrą, ir (arba) potencialiems

²⁰ Nuoroda internete

<https://www.facebook.com/241476215897790/photos/a.385095154869228/2227206407324751/?type=3&theater> [žiūrėta 2019-01-03].

rinkėjams (Vilniuje gyvenantiems 18–55 metų asmenims). Įrašuose kviečiama elektroniniu būdu pasirašyti už visuomeninį rinkimų komitetą „R. Šimašiaus komanda „Už Vilnių, kuriuo didžiuojamės!“ dėl galimybės dalyvauti 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimuose. Abiem atvejais įrašų pabaigoje nurodyta: „*Politinė reklama. Bus apmokėta iš komiteto sąskaitos*“.

21.2. 2018 m. gruodžio 29 d. R. Šimašiaus „Facebook“ „Politiko“ paskyroje buvo atlygintinai viešintas įrašas²¹, skirtas Lietuvoje gyvenantiems, vyresniems kaip 18 metų „Facebook“ vartotojams, apie baseino Vilniuje atidarymą, įrašo pabaigoje nurodant: „*Na, o kol kas pasidžiaukime tarpinėmis pergalėmis – kviečiu į naująjį baseiną. Pirmąjį nuo Nepriklausomybės atgavimo, pastatytą miesto lėšomis, tačiau tokių progų turėsime daugiau - antrojo nereikės laukti dar 30 metų. Bent jau jeigu rinkimuose kovo mėnesį aš ir mano komanda gaus vilniečių pasitikėjimą. Už Vilnių, kuriame visi išmoksta puikiai plaukti! Už Vilnių, kuriame gyvena laimingi sportuojantys žmonės! Už Vilnių, kuriuo didžiuojamės!*“. Įrašo pabaigoje pažymėta: „*Paskutinės dvi pastraipos yra rinkiminė agitacija, apmokama iš rinkiminės sąskaitos*“.

21.3. 2019 m. sausio 5–6 d. R. Šimašiaus „Facebook“ „Politiko“ paskyroje buvo atlygintinai viešintas įrašas, skirtas Vilniuje gyvenantiems 22–40 metų „Facebook“ vartotojams, kuriame nurodoma: „*Ketverius metus aš ir mano komanda dirbome tam, kad Vilnius taptų dar geresniu miestu gyventi. Turime užsidedimo, patirties ir idėjų tęsti šiuos darbus – padėkite mums*“ bei kviečiama elektroniniu būdu pasirašyti už visuomeninį rinkimų komitetą „R. Šimašiaus komanda „Už Vilnių, kuriuo didžiuojamės!“ dėl galimybės dalyvauti 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimuose. Įrašo pabaigoje nurodyta: „*Politinė reklama. Bus apmokėta iš komiteto sąskaitos*“.

22. Taigi, ta pati R. Šimašiaus „Facebook“ „Politiko“ paskyra, kurioje 2018 m. balandžio–spalio mėnesiais savivaldybės lėšomis viešintos savaitinės mero ataskaitos ir kuri prieš politinę kampaniją (2018 m. spalio 15 d.) panaudota informuoti apie R. Šimašiaus ketinimą dalyvauti 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimuose, šių rinkimų politinės kampanijos laikotarpiu naudojama visuomeninio rinkimų komiteto politinei reklamai skelbti. Politinės kampanijos laikotarpiu paskelbta politinė reklama pažymėta, kad apmokėta (bus apmokėta) komiteto lėšomis. Todėl darytina išvada, kad Išvados 12 punkte nurodytos savivaldybės lėšomis sukurtos savaitinės mero ataskaitos naudotos ne tik Vietos savivaldos įstatymo 20 straipsnio 7 dalyje nurodytai pareigai *ne rečiau kaip kartą per metus atsiskaiyti savivaldybės tarybai ir bendruomenei už savo veiklą, taip pat rengti ir pateikti rinkėjams ir savivaldybės bendruomenei savivaldybės veiklos ataskaitą* vykdyti, bet kartu ir R. Šimašiui, kaip politikui, kaip merui ir kandidatui į merus, propaguoti.

23. Tam tikri septynių iš aštuonių savaitinių mero ataskaitų teiginiai, cituoti šios išvados 12 punkte, vertinant jų turinį, pateikimo stilių, ataskaitose naudojamus grafikos elementus, tai, kad šios

²¹ Nuoroda internete

<https://www.facebook.com/241476215897790/photos/a.385095154869228/2229982500380475/?type=3&theater>
[žiūrėta 2019-01-03].

ataskaitos skelbiamos ne savivaldybės puslapyje ar jos socialinio interneto tinklo paskyroje, o asmeninėse R. Šimašiaus, kaip asmens ir politiko, paskyrose, bei sąsajas su R. Šimašiaus dalyvavimu 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimuose su visuomeniniu rinkimų komitetu (žr. Išvados 18 ir 19 punktus), gali būti laikomi R. Šimašiaus politine reklama.

23.1. Išskirtina 2018 m. gegužės 27 d. R. Šimašiaus „Facebook“ asmeninėje paskyroje ir gegužės 28 d. R. Šimašiaus „Facebook“ „Politiko“ paskyroje paskelbta savaitinė mero ataskaita (žr. Išvados 12.3 papunktį), kurioje pristatomas Vilniaus miesto bendrasis planas, kurio prioritetinės kryptys panašios į R. Šimašiaus, kaip kandidato į Vilniaus miesto savivaldybės merus, idėjas ir rinkimų programą, tai yra „12 ambicijų“ (žr. Išvados 19.2 papunktį). Ši ataskaita R. Šimašiaus „Facebook“ „Politiko“ paskyroje atlygintinai viešinta 2018 m. gegužės 28–31 d. viena dviem dienomis ilgiau negu kitos savaitinės ataskaitos, jos viešinimui išleista apie 2,5 karto didesnė suma (žr. Išvados 14.1 papunktį) negu kitų savaitinių ataskaitų viešinimui.

23.2. Išskirtina 2018 m. birželio 18 d. R. Šimašiaus „Facebook“ „Politiko“ paskyroje paskelbta savaitinė mero ataskaita (žr. Išvados 12.4 papunktį), kurioje pristatoma R. Šimašiaus idėja Vilniaus stoties rajoną paversti geležinio Vilniaus rajonu, kuri atsispindi R. Šimašiaus, kaip kandidato į Vilniaus miesto savivaldybės merus, paskelbtoje rinkimų programoje, tai yra „12 ambicijų“ (žr. Išvados 19.2 papunktį): *„Vietoje dabartinių neberekalingų geležinkelio bėgių raizgalynės turėsime atnaujintą geležinkelio ir naują autobusų stotį, kurios viena požemine galerija bus sujungtos tarpusavyje ir su nauju moderniu viešojo transporto terminalu bei naujuoju Vilniaus verslo ir pramogų centru“²².*

24. Siekiant darbų tęstinumo, mero pareigas einančio asmens idėjos ir planai gali sutapti su jo rinkimų programa. Tačiau, tyrimą atlikusių asmenų nuomone, savivaldybės lėšomis rengiant mero ataskaitą, ją viešinant, ypač kadencijos pabaigoje, turėtų būti pateikiama informacija apie atliktus darbus ir vengiama idėjų ir planų pristatymo, bei, siekiant atskirti informaciją apie einamas pareigas ir politinę reklamą, turėtų būti naudojami skirtingi sklaidos kanalai.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, nėra pagrindo konstatuoti, kad 2015 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos metu R. Šimašius ir (ar) LRLS pažeidė Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo, Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatas, nes nėra duomenų, kad O. Šurajevs ir (ar) jo įmonė MB „Olegas ir storas“ būtų tiesiogiai ar netiesiogiai prisidėję, siekiant gerinti R. Šimašiaus ir (ar) LRLS įvaizdį.

Siūloma:

1. Nors savaitinėse mero ataskaitose yra Remigijaus Šimašiaus, kaip politiko, politinės reklamos elementų, atsižvelgiant į ataskaitų turinio visumą, pareigą informuoti rinkėjus ir

²² Nuoroda internete <https://simasius.lt/vilniaus-ambicija/> [žiūrėta 2019-01-10].

savivaldybės bendruomenę apie mero ir savivaldybės veiklą, ir į tai, kad savaitinės mero ataskaitos paskelbtos ne politinės kampanijos laikotarpiu, nepripažinti mero ataskaitų politine reklama.

2. Pripažinti Vilniaus miesto savivaldybės lėšomis sukurtų mero savaitinių ataskaitų atlygintą viešinimą savivaldybės lėšomis Remigijaus Šimašiaus „Facebook“ „Politiko“ paskyroje, o ne savivaldybės oficialiuose informavimo šaltiniuose, Remigijaus Šimašiaus, kaip politiko, propagavimu.

3. Pritarus 2 punktui, kreiptis į Generalinę prokuratūrą dėl R. Šimašiaus galimo piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi, naudojant savivaldybės lėšas asmeninei naudai gauti.

4. Pripažinti 2018 m. spalio 16 d. R. Šimašiaus „Facebook“ „Politiko“ paskyroje atlygintinai skelbtą įrašą „Už Vilnių, kuriuo didžiuojamės!“ 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų R. Šimašiaus politine reklama.

5. Pritarus 4 punktui, pavesti Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui nustatyti 4 punkte nurodytos politinės reklamos skelbimo išlaidas bei finansavimo šaltinius ir papildyti visuomeninio rinkimų komiteto „R. Šimašiaus komanda „Už Vilnių, kuriuo didžiuojamės!“ Vilniaus miesto rinkimų apygardoje Nr. 57 kandidato Remigijaus Šimašiaus 2019 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos finansavimo ataskaitą.

6. Rekomenduoti savivaldybių merams ir tarybų nariams nenaudoti savivaldybių lėšų veiklos ataskaitoms skelbti asmeniniuose informavimo kanaluose (socialinių tinklų asmeninėse ir politiko paskyrose, asmeniniuose puslapiuose ir kitur).

VRK narys

Vilius Semeška

Skyriaus vedėja

Lina Petronienė

Skyriaus vyr. specialistas

Vytautas Vilys